

«Бекітемін»

Мектеп директоры:

Алғаш 01.09.2021.

А.А Абжалелова

«Келісемін»

Тәрбие жөніндегі орынбасары:

Жеке.

Г.А Кенжебекова

«Келісемін»

ӘБ жетекшісі:

Ж.М

Ж.М Өзбекбай

№69 ЖББОМ

Теннис секциясы бойынша

2021-2022 оқу жылына арналған

Күнтізбелік тақырыптық жоспары

Жаттықтыруышы: Мухамбетов К

Түсінік хат

Үстел теннисі «дene тәрбиесі» пәнінде окушылардың білім жүйесінде өте кең тараған ойын. Бұл үстел теннисінің спорттық және қозғалыс ойындары ретінде аса көп материалдық шығынды және спорттық жарыстарда, жаттығуларда аса көп орынды талап етпейді. Сонымен бірге ойын кезінде жоғары қозғалыс белсенділігі мен ерекшелене отырып окушылардың бойына жылдамдық, ептілік, қимылды басқарушылық, зейінділігін арттыру, әрекет жасау, көзбен мөлшерлеу, ойлау сияқты қабілеттіліктерін қалыптастырады.

Үстел теннисі өте қызықты, жан жақты, әр жастағы адамдар үшін кол жетерлік ойын. Ол өте құмарлы және назданбайды Қимыл қозғалыстың тездігі, шабуылдардың шапшаңдығымен, техникалық қыстырулардың кенеттілігімен оқиғалардың әсерлілігімен өзіне қатты қызықтырады. Қимыл қозғалыс, дағдылардың әр түрлілігімен, түрлі үйлестік пен күшайтे түсуімен, барлық физикалық сапалардың дамуына жағдай жасайды. Ойын кезінде ойыншы жалынды, жігерлі қүшпен бірге дene қозғалысина қосымша күш береді. Үстел теннисі негіздерін оқыту ЖОО бағдарламасына кіреді. Окушылар ойынның жаңа элементтері мен ойын тактикасын менгеріп, ойынның негізгі ережелерімен танысусы қажет. Үстел теннисімен шұғылдану студенттердің физикалық дамуына, пәнмен, күн тәртібімен, гигиена және өз өзін бақылауымен танысуга бағытталуы тиіс.

Үстел тенисі үйірмесінің басты мақсаты:

Оқушыларға үстел тенисі ойыны туралы мағұламаттар беру, үйрету. Оқушылардың тез ойлау, есептеу, есте сақтау, шапшандық қабілетін дамыту. Оқушыларды салауатты өмір салтын ұстануға, үстел тенисі ойынын ойнап үйренуге тәрбиелеу.

Міндегі:

1. Үстел тенисі ойынын дамыту
2. Бір қалыпты жаттығушыларды спорттқа үйрету
3. Талантты оқушыларды мектепшілік жарыстарға қатыстыру.

Күтілетін нәтиже:

1. Қалалық жарыстарға қатысып жүлделі орынға ие болу.
2. Қалалық үстелтеннисі команда құрамасын ену.
3. Обылыстық үстел тенисі жарыстарында жүлделі орынға ие болу.

1. Теннисшілердің техникалық дайындығы

1.1. Қалақты ұсташа тәсілдері

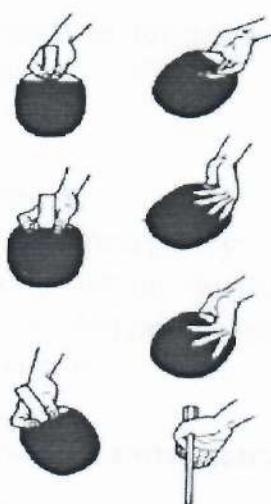
Қысқаша теориялық мәліметтер

Жақсы ойын үшін тек жылдам қозғалу ғана емес сонымен бірге қатты да, дәл соққы жасай білу керек. Үстел теннисін

Жақсы ойнау бұл өнер, ойынның териялық білімін ғана емес, сонымен бірге техникалық өзгешелігін де игеру керек. Ен алдымен қалақшаны қалай ұсташа керектігін білу керек. көлденен (европалық) және тігінен (азиаттық) ұсташа тәсілі.

Қалақшаны ұсташа тәсілдері оның осінің көлденеңін түрғандағы салыстырмалы жағдайына сәйкес болады. Тік ұстаган кезде қалақшаның ұстагышын бас бармақ пен сұқ саусақпен, қалам ұстагандай етіп ұсташа. Сондықтан да бұндай ұсташуды «қалам ұсташа» деп атайды. Бұл ұсташа әдісімен қалақшаның алақан бетімен допты қайтару ынғайлышы.

Еуропалық үстел теннисінде және біздің елде «қалам» әдісімен қалақшаны ұсташа кең таралмаган, сондықтан қалақшаны ұсташудың басқа әдістерін қарастырайық. «Қалам» әдісінде ойыншы үстелдің сол жақ бұрышына жақын орналасады, сөйтіп үстелдің он жағындағы ойынды бақылай алады. Бұл ұсташумен, тәсілмен өзінен жақын допты қайтарған ынғайлышы. Сонымен бірге сол актан соққы беру, кия соғу, астынан алып соғу, доптың «топ спин» айналуы болады. «Қалам» үстел маңындағы ширактықтылықтың жағдайын етеді.

1-сурет Қалақты тік ұсташа

Қалақтың тұтқасын көлденең ұсташа кезінде үш саусақпен ортаңғы, аты жок, шынашақ саусақпен ұстайды. Ортаңғы саусақ қалақтың шетімен созыла, ал бас бармақ сырт жағына орналасады және ортаңғы саусаққа болар болмас тиіп тұрады. Бұл қалақтың екі жағымен де бірдей ойнауға тиімді. Бұл ұсташа

шабуылдау мен қорғаныс сокқыларын сол жағынан да, он жағынан да жасауға ыңғайлы.

2-сурет Қалақты көлденең ұстая

Оқыту әдістемесі

Қалақты жылдам және жеңіл қолға үйрету үшін, әртүрлі жаттығулар бар. Оларды қай жерде болмасын өз бетінше, үйде де, далада да жасауға болады.

Допты соғу. Допты қалакқа қойып алғып, шамамен белуардан деңгейінде ұсталған қалақпен допты астыңғы жағынан соғу. Өуелі бір жағынан соғу, сосын екінші жағынан соғу, кейіннен сол және оң жағынан кезектестіріп соғу.

Қабырға жаңындағы ойын. Қабырғадан 3-4 метр қашықтықта жартылай онға бұрылып тұру, допты қалақсыз жайлап соғу, қалақпен оны қабырғага соғылып, өзіңзге кайтып келетіндегі етіп соғу керек. Бұл жағдайда допты әр сокқыдан соң бос қолымен қағып алғып отыруға, содан соң бұл қарапайым техникалық элементтен соң қалақпен соққыларды токтаусыз, соққы санына жасауға болады. Бұл жаттығуды құрделендіруге болады. Ол үшін ауадағы допты әуелі еденге соғып, сосын қабырғага, одан кейін өзіңзге қайта соққы жасау үшін қайтып келуі тиіс.

Жаттығулар жиынтығы;

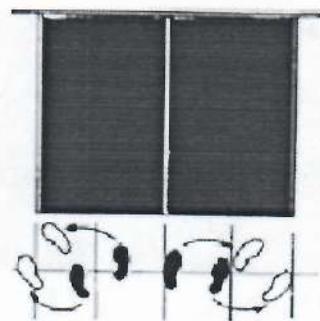
- қалақты дұрыс ұстая арқылы доппен жонглерлік ету;
- қалақтың бір жағымен;
- қалақтың басқа жағымен;
- екі жағымен кезектестіріп;
- қабырғадан ұшырып ойнау;
- еденге тигеннен кейін қабырғага соғу;
- қалақпен допты соғу (бадминтон ойыны сияқты)

Жонглерлік жасау кезінде қалақ белуар деңгейінде болуы керек, ал доп бастың деңгейіне дейін көтерілуі тиіс.

Тенинешінің тұрысы мен қозғалысы

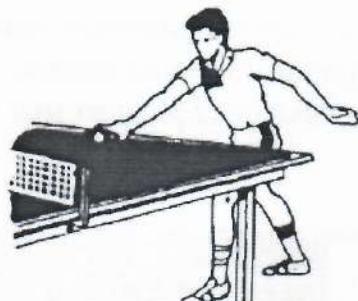
Қысқаша теориялық мәліметтер

Спортшының дұрыс тұруы, бұл аяқтарын иықтың көлемінен кеңірек, тізені сәл бүгіл, ішке қарай ұстая, табанды толық жерде ұстая, аяқ үші сәлғана екі жаққа қаратылған, өзі аздап алға енкейіп тұрады. әр ойыншы өзіне ынғайлы тұрысты таңдал алады. Бұл ойыншының бойына, физикалық

4-сурет Қозғалыстың бір адымдық тәсілі

Алға қарай қозғалыс негізінде қыска немесе қиғаш келген доптарды қабылдау үшін қолданылады. Алға қарай қозғалыста допқа жақын аяқ кен адым жасайды және тізе қатты иіледі.

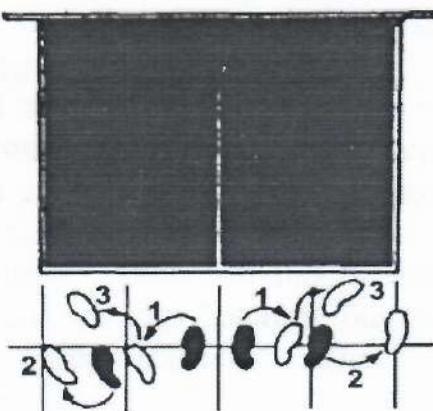

5- сурет Қыска допты қайтарудағы алға қарай қозғалыс.

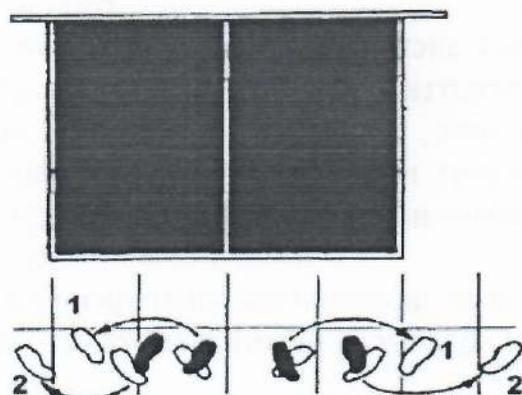
6- сурет Қиғаш келген допты қайтару. Шетке қарай қозғалыс жасау

Аяқты жылжытып отырып қадам жасау негізінен үстел жиегінде онға солға қозғалу үшін қолданылады. Сонымен бірге негізгі қадам допқа жақын аяқпен жасалады, ал екіншісі негізгі тұрыстың деңгейіне дейін созылады. Ойыншының доптан сәл алыстауы кезінде «аяқты жылжытып отырып қадамдау» адымы жасалады.

7- сурет Аяқты жылжытып отырып қадам жасау

Айқастырылған адымдар орта және алыс арақашықтықтарда колданылады. Бұл тәсілдерді қозғалыста бірінші болып доптан алыс аяқ бірінші адым жасайды, салмақ салатын аяқтың алдында болады.(алдыңғы айқастырылған адым) немесе салмақ салатын аяқтың артында болады.(артқы айқастырылған адым) Сонан соң салмақ салатын аяқ созылып соққы согуға ыңғайлы жерге қойылады.

8-сурет Айқастырылған адымдар

Доптың ұшу бағытында допқа жақын тұрған аяқ емес, алыс тұрған аяқ бастайтынына назар аударыңыздар. Мысалы; солға алға қозғалысында адымды он аяқтан бастау керек. Диагоналды қозғалыста айқастырылған қадамды қолданған дұрыс.

Оқыту әдістемесі

Қозғалыстың техникасын дұрыс және жылдам игеру үшін және ең «жылдам » допты қып жету үшін мына ақыл кенестерді оқып, ойын және жарыс кезінде орнымен орындауға тырысындар.

1. Соққы жасалмastaн бұрын, дұрыс бастапқы қалыпты таңдал алыңыз, бұл сіздің соққыныздың сапалығына ғана емес, сіздің жылдам қозғалысыңызға да әсер етеді.

2. Қозғалыс кезінде теннисшінің негізгі тұрысын ұстаңыз, немесе аяқты қойған кезде дұрыс тұрыста болыңыз.
3. Қозғалыстың түрлі тәсілдерін әр бағытта қолданған кезде салмақтың орталығы аяқ үшіне түсіп, соққы беретін бағытқа ауысканы дұрыс.
4. Әр соққы жасаған соң қысқа жолмен үстелдің орта тұсына келіп, келесі соққыға даяр тұрыңыз.
5. Үстел жанында қозғала тұрып, асықпаныз, жеңіл қозғалыңыз, артық қозғалыс жасамаңыз, бір адым жасауға болатын болса, екі адым жасамаңыз. Артық қозғалыстар алтын уақытыңызды алғып, соққы жасауға дұрыс дайындалуға бөгет жасайды.
6. Әртүрлі қозғалуға әр бағытта қозғалуға, әр жаққа бұрылыс жасаңыз, бұл сіздің ойыныңыздың шеберлігін арттырады.
7. Арнайы физикалық шеберлігіндегі үнемі жетілдіріп отырыңыз жылдамдық, икемділікті шыдамдылықты, қымыл қозғалыс координациясын, әсіресе терең тенденциялардың қажет етеді өйткені үстел теннисінде қозғалыстың көп бөлігі екпінді, шапшаң орындалады және көп күш жүмсауды керек етеді.
8. Қозғалыс жасаудың тиімді тәсілдерін игеруге уақытыңыз берілгенде аямаңыз, өйткені дұрыс, тиімді, жылдам қозғалу ойын кезінде жеңіске жетудің бірден бір кілті.
9. Қозғалытың дұрыс техникасын игеру және бекіту үшін алдамшы жаттығулар жасауды үйреніңіз. Ал үстелдегі жаттығуларды доптың қайда және қай доп үшін келетінін білгенде тапсырмалар бойынша жасаңыз. Бұндай жаттығулар қозғалыс техникасын тезірек игеру үшін және есеп үшін ойынға жаттығуға жақсы дайындалу үшін тиімді.

Жаттығулар комплексі

Жаттықтырушының басқаруымен қозғалыстар және тұрыстар жасау.

Солдан, ондан соққы жасау үшін тиімді тұрыстар.

Доп беру (подача)

Қысқаша теориялық мәлімет

Допты беру бірінші ойнау соққы болып табылады және ол соққыдан ұпайдың ойналуы басталады. Сондықтан допты дұрыс беру өте қажет. Допты беру – статикалық жағдайдан жасалынады және бақталастың әрекеттерінен тәуелсіз болатын жалғыз техникалық тәсіл.

Доп беруді орындау техникалық екі бөлімнен құралады: допты лактыру және соққының өзінен. Доп берудің негізгі ережелерін қарастырайық.

Доп ашық алақанмен лактырылады, бас бармақ басқа жаққа қарай калдырылады, ал қалған төрт саусактар бірге үстап созылған жағдайда болады. Міндетті түрде, доп пен қолын үстелдің деңгейінен түспегенін, үстелдің арткы сыйығын киылышпагандай және үстелдің басында тұрмагандай етіп байқа, ондай жағдайда доп беру дұрыс берілмеген деп саналады.

Доп қандай болса биіктікте, бақталас допты көре алатындағы етіп, 16 см-ден кем емес, сілтеу үшін және доп беру үшін ыңғайлы болғандай етіп беріледі. Доп беру арқылы допқа әр түрлі айналу бағыттарын беруге болады.

Доп беру – бұл бақталастың осал жеріне беретін бірінші соққысы, женуге бірінші қадамы. Доп беру шабуылдың белсенді, ынталы куресі үшін құралына жатқызады. Біздің кезімізде, бақталастың шабуыл әрекеттерін қысқа араласқан құрделі айналыстар мен алдау қозғалыстары тиімді қолайлы доп берулер деп есептелінеді. Оларды кенет әсерін алу үшін жылдам ұзак доп беруімен үйлестіріп қолданады.

Доп берудің түрлері.

1. Төменгі лақтырудың сол жақтан доп беру.

Сол жақтан доп беру кезде барлық үтедің жағдайын едәуір накты есепке алуға болады. Бұл доп берудің тік және көлденең тәсілі ойыны арқылы пайдалануға болады, сондықтан, қалақтың екі жағын да шабуыл мен тілуді қолданатын спортшылар бұл доп беруді жиі қолданады.

Үстелдің сол жағынан сол жақтан доп берудегі алғашкы қалпы, шамамен үстелден 30 см болады, алайда, спортшының тұру қалпын бойына қарап реттеуге болады. Оң жақ аяғы кішкене алдында, сол жақ аяғы кішкене артта қалады. Дене кішкене сол жаққа қарай еңкейтіледі. Доп ұстаган алақан, тік доп алақанның ортасында; ол үстел бетінен кішкене жоғарырақ артқы сзығының артында орналасқан. Ондай тұру қалпы дененің және білектің қозғалыстарын үйлестіруге, денені бұру үшін ыңғайлы, соның нәтижесінде доп берудің жылдамдығы мен күші көбееді. Жалпы, әр түрлі сипаттағы бір тәсілде ғана доп берудің тұру қалпы мен дайындау қозғалыстары мүмкіндігінше бірдей болу керек. Сонда бақталасқа доптың қайда ұшатын дайындау фазасын алдын-ала ескерту киын болады, ал бұл сәйкесінше доп беруді қабылдаудың киыннатады.

Жылдам ұзак доптардың жоғарғы айналыммен сол жақтан беру

Негізгі қозғалыстар:

a) Біз жоғары айтқандай, бол берудің тұру қалпы мен дайындалу фазасы сондай болады. Доп жоғары женіл лақтырылады: осымен бірге сол уақытта қалакмен қолды артқа қарай сілтеу үшін апарады, дененің оң жағына қарай сүйенеді;

b) Тордан төмен болған кезде, түсіп бара жатқан допқа соққы береді. Қалакның ұстап тұрған қолдың осі шынтақ болады. Тік қозғалысы кезінде білек алдына допқа соққан күшін жетілдіреді.

c) Доппен қалақ жанасқан кезде, қалақтың жазықтығы кішкене еңкейген болу керек; қалақпен жоғарғы жақтан доппен жанасады – ортасынан сәл жоғарырақ, осының салдарынан белгілі жоғары айналуымен доп алдына қарай жылдам қозгалады.

d) Доптың қалақшадан жұлынып алғаннан кейін, үстелдің артқы сзығына жақын секіріп кету керек.

Қысқа баяу доптардың сол жағынан беру

Негізгі қозғалыстар:

а) Алдын-ала дайындалу фазасы, алдында айтып кеткен доп беру сияқты. Осында тек қана доп беру үшін қолды сілтеу үшін алдымен жоғары-артқа апарады.

б) Доп тордың деңгейінен сәл жоғары төмендегендегі, ойыншы білегімен жоғары-алдына қозғалысын орындауды, қалақшаның жазықтығы кішкене артқа қарай иілген және доппен ортасынан сәл төмен жанасады.

с) Доптың бірінші секіріп тұсу үстелдің ортасында, содан кейін ол, тордан ұшып, бақталасының үстелінің жартысына тордың қасына құлайды. Баяу қыска доптар беруін кенет, үстіңгі және төменгі айналысымен шапшаң ұзын немесе бүйір үстіңгі және астыңғы айналысының ұзын доптар беруімен үйлестіріледі. Кенет қыска және ұзын доп беру үшін алдын-ала дайындау үшін фазасының талаптары бірдей. Женіл қыска допты берген кезде, бақталас ұзын шапшаң допты алам деп дайындалып жатқан кезде, қолдың құлышының тосыннан істейді, немесе керісінше, егер бақталас женіл қыска допты алам деп дайындалып тұrsa, допты беруді шапшаң ұзын соққымен істейді. Бұл қозғалыстар шапшаң және бейімделгіш болу керек.

Астыңғы айналумен доптың сол жақтан шапшаң беруі

Негізгі қозғалыстар:

а) Жазықтығы сәл артына қарай иілгендей етпі, бас бармақ қалақның сол жағына күшпен басылады. Доп беру алдында білегі сілтеу үшін артына-жоғары қояды.

б) Доп тордың астына қарай тұскен кезде, доппка соққы береді. Білек шапшаң алдына-төмен қозғалады және допқа күшпен соққы береді. Доп қалақның ортасының төменгі жағымен жанасады, нәтижесінде доп екпінді алдына қарай белгілі төменгі айналумен қозғалады.

с) Доп пен қалақның жанасу кезінде қолдың буыны соққының қозғалысының күшін сәл көбейту керек.

д) Доптың бірінші секіріп тұсуі үстелдің артқы сыйығының қасында болу керек.

Үстіңгі және төменгі айналумен он жақ бүйірінен сол жақтан доп беру.

Негізгі қозғалыстар:

а) Бастапқы тұру қалпы, бұрын айтып кеткен жағдайға ұксайды. Доп лақтырылғаннан кейін, қолдағы қалақ сол жаққа төмен және жоғары сілтеу үшін қозғалады. Сілтеу кезінде қалақның жазықтығы сәл артқа иілген, қол буыны сәйкесінше иіледі, буынға күштеу ынғайлы болу үшін, қалақның тұтқасы төмен бағытталған.

б) Қолдағы қалақмен сол жақтан-төмен-жоғары, он жаққа-алдына-төмен сілтеу қозғалысын жасайды; доп қалақмен жанасқан кезде, сол жақтан он жағына төменгі жағынан сырғанайды.

с) Қолдағы қалақ деңесінің алдында сол жақтан-жоғары қарай сілтеуін он жаққа төмен қозғалады; доп пен қалақ жанасқан кезде, доп сол жақтан төменге жазықтықтың ортасына сырғанайды.

d) Егер ұзын доптар құласа, онда бірінші секіріп түсү артқы үстелдің сыйығына қарай жақын түседі; егер қыска доптар кездессе, онда бақталастың жартысына қарай.

Сол жақтан төменгі айналыммен және айналусыз доп беру
Негізгі қозғалыстар:

a) Алғашқы түру қалпы, бұрын айтып кеткен жағдайға ұксайды. Бұл доп беруді, тік тәсілді қолданатын ойыншылар қолданады. Доппен жанасу кезінде қалақ тік орналасқан, доп төменнен жогары қарай сырғанаған сияқты болады, доп айналу үшін, алдына қарай төмен бағытта күш салынады.

b) Доп қалақның жазықтығын жанап өткенде, тік қалпында болады, допқа айналуын болдырмау үшін тебеді.

2 Допты төмен лақтыру арқылы сол жақтан беру.

Спортсменнің сол жақтан допты төмен беру лақтыруында үстелге бетімен немесе бүйірімен тұра алады. Егер бақталас үстелдің оң жағында нашар ойнаса, спортшы оң жақта тұрып, оның оң жағына допты лақтыра алады, нақты оң жақтан шабуыл жасау үшін мүмкіндік табу керек. Егер бақталастың сол жағынан ойыны нашар болса, сол жақта болып, жарты қырынан онға қарай тұру жағдайында оның сол жағына және сол жақтан шабуыл жасауга моментін тосуға болады.

Сол жақтағы доп беруден гөрі, оң жақтан доп беру иілгіш және табиғи және оң жақтан доп беру мен тік түру тәсілін қолданатын ойыншылар, иығы мен қол буынын толық қолдана алады.

Спортшы қайда болмасын жерде – үстелдің оң жағында немесе он жақтан доп беру кезінде жарты қырымен сол жақта, тәртіп бойынша, сол жақ аяғы алдында, ал оң жақ аяғы – артында, дene сәл алдына иілген, тізесі кішкене бүгілген, дененің үстінгі жақ бөлігі кішкене алдына еңкейтілген. Доп пен қол дененің алдында орналасады, қалақсымен қолы – доп ұстаған қолмен – бұл оң жақтан доп беру үшін жиі кездесетін алғашқы тұру қалпы.

Үстінгі бүйір айналумен доптың кенет ұзын оң жақтан беру
Негізгі қозғалыстар:

a) Алғашқы түру қалпы, бұрын айтып кеткен жағдайға ұксайды. Осы кезде доп қолмен жоғары қарай лақтырылады, қол қалақмен артқы-онға-жоғарыға сілтеу жасайды. Сілтеу үшін білекпен артқа қозғау кезінде, қол буыны бос болу керек, қалақның жазықтығы тік дерлік болу керек;

b) Доп жоғарғы ұшу нүктесіне жеткен және төмендеген кезде, иық білекті қозғалтады – ол артынан-он-сол-алга қарай қозғалады, бір уақытта оннан солға дene де бұрылады;

c) Доп қалақмен жанаскан кезде, бас бармақ қалақның сол жақ шетін катты басады, бір уақытта қол буыны жігерлі қозғалысымен алдына қарай сілкиді, доп қалақның оң жағымен жоғарғы жакқа бағытында қалақның ортасымен жанасады.

d) Доптың қалақдан секіргеннен кейін оң жақ жетер интенсивті жоғарғы бүйір айналысына ие болғандықтан, онда тордан ұшып кеткеннен кейін, ол бақталастың аланқайының оң жақ бұрышына алға қарай диагональ бойынша қозғалады.

Үстел теннисі үйірмесінің күнтізбелік-тәқырыптық жоспары

№	Сабактың тәқырыбы	Сағат саны	Өткізілетін күні
1	Теннис ойыны туралы түсінік	3	
2	Теннис күрал-жабдықтарымен таныстыру	3	
3	Ойыншының бастапқы қалпы	3	
4	Ойыншының қозғалысы	3	
5	Шарикты ойынга қосу	3	
6	Ракетканы қолға дұрыс ұстау	3	
7	Оңға және солға қозғалу	3	
8	Шарикты сол жақтан қағу	3	
9	Шарикты оң жақтан қағу	3	
10	Шарикты сол жақтан қиып соғу	3	
11	Шарикты оң жақтан қиып соғу	3	
12	Шарикты дұрыс, тез соғу	3	
13	Шарикты беру тәртібін білу	3	
14	Шарикты алу тәртібін білу	3	
15	Өзіне ұпай жинау тәсілі	3	
16	Екі кісімен ойнау тәсілдері	3	
17	Қарсыласын ұту	3	
18	Қарсыласының добын қайтару	3	
19	Бірнеше оқушылардың бір мезгілде ойыны	3	
20	Паравоз ойыны	3	
21	Айналу ойыны	3	
22	Екі адам ойнау	3	
23	Сыныптар арасындағы сайыс	3	
24	Шарикты дұрыс ойынға қосу	3	
25	Ер балалар арасындағы сайыс	3	
26	Қыз балалар арасындағы сайыс	3	
27	Екі бала арасындағы сайыс	3	
28	Шарикты айналдырып ойынға қосу	3	
29	Шарикты айналдырып	3	
30	Қарсыласының шарын қайтарып ұту	3	
31	Оқушылар арасындағы сайыс	3	
32	Оқушылар және мұғалімдер арасындағы сайыс	3	
33	Қорытынды	3	
34	Жазғы демалысқа тапсырмалар	3	
	Барлығы:	102	